

תוכן עניינים

1	שער א': כללי
1	פרק א': מבוא
3	פרק ב': העילות בנוזיקין
3	1. כללי
3	2. רשלנות
3	2.1 כללי
3	2.2 חובת הזהירות והצפיות
5	2.3 הפרת החובה - ההתרשלות
5	2.4 סיבתיות
5	2.5 נזק
6	3. היפר חובה חקוקה
6	3.1 כללי
7	3.2 הפרת חובה חקוקה בהתאם לחוק העונשין והחוק למניעת אלימות במשפחה
7	3.3 הפרת חובה חקוקה בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
8	4. תקיפה
8	5. תרמית
9	6. נגישה
11	שער ב': סרבנות גט
11	פרק א': מבוא
13	פרק ב': ההכרה בתופעה של סרבנות גט כעוולה נזיקית
15	פרק ג': המתיחות בין בית-משפט לענייני משפחה ובין בית-הדין הרבני באשר לפסיקת פיצוי וגט מעושה
19	פרק ד': הסמכות העניינית של בית-המשפט לענייני משפחה למול סמכותו של בית-הדין הרבני לדון בתביעה לפיצוי נזיקי בגין סרבנות לקבל גט
21	פרק ה': סרבנות גט יכולה להוות בסיס לתביעה בנוזיקין אם היא באה בגדרן של עוולות הסל, רשלנות והפרת חובה חקוקה
23	פרק ו': סרבנות הגט - האם מהווה הפרה של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
25	פרק ז': התניית קבלת הגט בהסדרת כל העניינים הרכושיים והממוניים תחילה - הבחינה החוזית והנזיקית
29	פרק ח': סירוב לקבל גט - סירוב בלתי-סביר

פרק ט': האם בקשה להשכין שלום בית יכולה לעמוד כעילה מוצדקת	33
לסרבנות גט	35
פרק י': ממתי יש לראות בעל דין כסרבן גט	37
פרק י"א: ההבחנה בין גבר המסרב ליתן גט לאשתו בלא סיבה ראויה ובין אישה המסרב לקבל גיטה בלא סיבה ראויה	39
פרק י"ב: סרבנות גט כקלף מיקוח	43
פרק י"ג: האם היתר לשאת אישה אחרת "משחררת" את האישה מחובת הזהירות שלה כלפי הבעל	45
פרק י"ד: הפגיעה באוטונומיה וסרבנות גט	51
פרק ט"ו: ברי כי היה על הנתבעת לצפות כי סירובה לקבל את גיטה יפגע בתובע ויסב לו נזק	53
פרק ט"ז: סירוב ואי-ביצוע הגירושין היא התנהגות רשלנית	55
פרק י"ז: חיוב בפיצויים כאשר תביעת הגירושין טרם הוכרעה	57
פרק י"ח: סירוב אישה למתן גט חרף החלטת בית-הדין הרבני - שיעור הפיצוי	59
פרק י"ט: דחיית תביעת בעל לפיצוי בגין סרבנות גט מצידה של אשתו	63
פרק כ': מהם השיקולים שעל בית-המשפט להתחשב בהם בקביעת גובה הנזק	65
פרק כ"א: פסיקת פיצויים מוגברים	67
פרק כ"ב: גובה הפיצוי - דוגמאות	73
פרק כ"ג: ההלכה הפסוקה	1.
1. סילוק על-הסף של תביעה נזיקית בעילה של "סרבנות גט" שהוגשה טרם תביעה לגירושין - אין להלום הגשת תביעה בעילה של סרבנות גט כאשר זו מוגשת טרם שנפתחו הליכים בבית-הדין הרבני	2.
2. עילת התביעה (סרבנות גט) יכולה להתגבש אף מבלי שבית-הדין הרבני יחייב בגירושין	3.
3. ביטול קנסות עקב סרבנות גט	4.
4. תביעת פיצויים הדדית - התביעה הועמדה על סכום של 1,000,000 ש"ח	5.
5. סמכות עניינית של בית-המשפט לדון בתביעת פיצויים נגד האישה	6.
6. חיוב אישה בפיצוי בגובה של 75,000 ש"ח בשל סרבנות גט	7.
7. סירוב הבעל ליתן גט - פיצוי נזיקי בסך של 63,000 ש"ח	8.
8. חזרה מהסכמה להסדרת הגט מהווה הפרה יסודית של הסכם הגירושין	80

9.	בחינה מדוקדקת של הנסיבות מעלה כי לא עלה בידיו של התובע להוכיח כי הנתבעת סירבה להתגרש ובוודאי שהללו אינן עולות לכדי מקרה חריג המצדיק לקחת המושכות מהצדדים ומניהול הליך משפטי בבית-הדין הרבני בסוגיית הגירושין ותחתיו לנהל הליך שנועד לקבל סעד נזיקי עמום ולא מבורר	82
שער ג': הפרת הבטחה לנישואין		83
פרק א': מבוא		83
פרק ב': פיצויים בעד נזק שאינו של ממון - סעיף 13 לחוק החוזים (תרופות), התשל"א-1970		91
פרק ג': על הבטחת הנישואין להיות מוכחת ומעוגנת בראיות, הן ממערכת היחסים הפנימית בין הצדדים והן בראיות חיצוניות		95
פרק ד': היעדר הוכחה בדבר מצג שווא		97
פרק ה': התיישנות תביעה להפרת הבטחת נישואין ופיצויים בשל כך		99
פרק ו': דחיית תביעת אישה בגין הפרת הבטחת נישואין ולשון הרע		101
שער ד': תביעות פיצויים בגין התרת חוזה נישואין		105
פרק א': גירוש האישה בעל כורחה באמצעות הודעת מסרון שנשלח לאימה - היפר חובה חקוקה		105
פרק ב': גירוש התובעת באופן חד-צדדי ובהיעדר הסכמה מצידה		111
פרק ג': המקרים שיכולים ויגוררו אחריהם חיוב בפיצויים בגין התרת חוזה נישואין או הפרת הבטחה לנישואין		113
שער ה': תביעת פיצויים בשל תקיפה - התעללות פיזית ונפשית		121
פרק א': פיצוי בגין התעללות רגשית וגופנית		121
1. קבלת תביעה בגין התעללות רגשית וגופנית		121
2. גובהו של הפיצוי בגין נזק לא ממוני נתון לשיקול-דעתו של בית-המשפט ונקבע על דרך-הכלל בדרך של הערכה ואומדנא בהתבסס על נסיבות העניין הנדון ובעוצמת הפגיעה שנגרמה לניזוק		123
3. תביעת בעל לפיצויים עקב "התעללות נפשית" נדחתה שכן עליו להגיש את התביעה בנפרד מן התביעה לפירוק השיתוף		124
4. השיקולים המרכזיים בעניין קביעת גובה הפיצוי בגין כאב וסבל בתביעות המוגשות על-ידי קורבן אלימות במשפחה		125
5. תביעת פיצויים עקב התעללות פיזית ונפשית		126
6. תופעת האלימות במשפחה הוגדרה לא פעם כנגע שיש למגרו ואין סיבה בעולם שגם דיני הנזיקין לא ישתתפו במאמץ המיגור		127

7. תביעה נזיקית בגין אלימות עשויה להתבסס על שלוש עוולות נזיקיות: עוולת התקיפה (סעיף 23 לפקודת הנזיקין); עוולת הרשלנות (סעיף 35 לפקודת הנזיקין) והפרת חובה חקוקה (סעיף 63 לפקודת הנזיקין).....	128
8. הגדרת המושג "נזק" רחבה וכוללת בתוכה את כל סוגי הנזק - פיזי ושאינו פיזי, ממוני ושאינו ממוני, וכן כוללת פגיעה שאין לה ביטוי פיזי כגון סבל נפשי ופחד. נזק נפשי יכול להיות מוכר ראש נזק בפני עצמו בהנחה שיוכח הקשר הסיבתי. גם פגיעה באוטונומיה של אדם הוגדרה כראש נזק המזכה בפיצוי.....	128
9. בסיטואציה כגון במקרה דנן שבה כימות הנזק מבוסס על עובדות שאינן חד-משמעיות באשר אין בפני בית-המשפט תיעוד ממצא של המועדים שבהם נגרמו הפגיעות של התובעת מצד הנתבע וגם אין בפני בית-המשפט חוות-דעת המצביעה באופן מובהק על היקף ושיעור הנזק שנגרם לתובעת, הרי שדווקא במקרה שכזה, על בית-המשפט להתערב ולהפעיל את ניסיון החיים והשכל הישר.....	128
פרק ב': עוולת התקיפה - פיצויים עונשיים ונזק לא ממוני	129
פרק ג': פסק-דין פלילי מרשיע ותביעת פיצויים	143
שער ו': ניכור הורי - תביעת פיצויים	147
פרק א': מבוא	147
פרק ב': ניתוק הקטין מהאם	149
פרק ג': נזק לילד המנוכר והורה מנוכר בעברו	151
פרק ד': תסמונת הניכור ההורי - ההכרה הפורמלית בתופעה	155
פרק ה': תופעת הניכור ההורי מקימה עילת תביעה נזיקית	159
פרק ו': תמצית ההלכה הפסוקה	195
1. ניכור הורי נלמד מראיות אובייקטיביות ולא מתחושות סובייקטיביות של הורה כלשהו.....	195
2. ברור מדוע מניעת קשר בין הורה לילדו, כאשר אין לכך צידוק ממשי, באמצעות הפעלת אמצעים פסיכולוגיים שונים על הילד, אשר גורמים לניתוקו ולהתנכרות מצידו להורה האחר, הינה תופעה פסולה אשר זכתה לכינוי "תסמונת הניכור ההורי".....	196
3. ביצוע ניכור הורי אינו יכול להיות נדון בראי השאלה האם טובת הילד הוא לשמר את הניכור.....	198
4. המנגנון אשר נועד לטפל בניכור הורי לא נועד לאלו אשר יש סיבה משמעותית להטיל עליהם פיקוח.....	199
5. במקרים שבהם ניתנת משמורתם של קטינים לאם, מקבלת האם לידה לא רק הזכות לגדל את ילדיה במחיצתה, אלא גם החובה והאחריות לדאוג לקיום תקין של יחסי הילדים עם אביהם.....	200
6. הדרת האם על-ידי הקטין הינה פרי באושים שגדל על עץ שהאב נטע, והשקה ברגשות שליליים כלפיה.....	202

7. ניכור הורי הוא פעולה בלתי-חוקית	204
8. "ניכור הורי" הוא תופעה שמתגלית אצל ילדים להורים בסכסוך משמורת, שבאה לידי ביטוי בהתנכרות של הילדים לאחד ההורים ללא צידוק, שהאחראי לקיומה הוא ההורה האחר	205
9. יש לשקול צמצום חלף ביטולם של מזוהות במקרה של סרבנות קשר שכן "לא דנים אותו לחרפת רעב"	207
10. המקרה משמש דוגמא מובהקת לסיכון הנשקף להטיית שיקול-דעת של עולם המבוגרים ביחס לילדים	209
11. מסכת המחלוקות הבלתי-נגמרת בין הוריו, מביאה את הקטין פעם לנתק הקשר עם אביו ופעם לנתק עם אימו ולבצע מעברים חדים בין צד זה למשנהו	211
12. התנהלות האם היתה זדונית ומכוונת	212
13. יש לאזן את האינטרס של הניזוק עם האינטרס של המזיק, שלא להיות חשוף לאפשרות שתוגש נגדו תביעה המתייחסת לתקופה בלתי-מוגבלת	214
14. כל תובענה למשמורת, חינוך או קביעת זמני שהות, טובת הילד היא עמוד האש ועמוד הענן ומבחינת בית-משפט, כל יתר השיקולים מתגמדים, מתכופפים ומשתחוים לטובת הילד	216
15. הכרזת ילדים מורדים תלויה במספר מרכיבים, ואחד מהם אם חוסר הקשר עם אחד ההורים נגרם על-ידי ההורה האחר	218
16. מאחר ולאב תרומה ניכרת בהתנהגותו להרחקת הקטינה ממנו אין מקום להיעתר לדרישתו לשלול את מזונות הקטינה	219
17. האם העובדה שמדובר בנתבעת שהיא הורה מנכר, משליכה על תום-הלב בפרסום לעניין ההגנות לפי חוק אישור לשון הרע?	220
18. האחריות לחידוש הקשר עומדת לפתחו של האב, ובאין ראיות מוצקות כי האשם באי-קיום הקשר נובע באופן בלעדי מסירוב הקטינים, אין מקום לשלול את המזונות	224
19. שעה שאנו דנים בנתק בין קטין לבין מי מהוריו, בין במצב של ניכור הורי ובין במצב בו ההורה עצמו אינו מנכר, אזי יכול ונכיר מצבים בהם הניכור תלוי גם בקטין, בבחינת קטין מנכר	225
20. ראייתו של אדם כהורה מנכר היא גם ראייתו כמי שנוהג באי-חוקיות ובחוסר תום-לב	229
21. סנקציה כה חמורה של ביטול המזונות, היא אמצעי קיצוני שאין לנקוט בו אלא בריסון ובמקרים חריגים של מרדנות בעלת ביטויים בולטים, גסים ועולבים	232
22. הוצגה תמונה חלקית ביותר באשר לרקע שהביא להחלטה להגביל את הסדרי השהות של המבקש עם הקטינים	233

23.	האם הסנקציה הכספית היא התרופה הנכונה והמתאימה לטיפול בבעיית הניכור ההורי, ואולי דווקא להיפך - הסנקציה הכספית רק תגביר את הניכור.....	234
24.	הסדרי ראייה וניכור הורי.....	236
25.	האם מעוררת בבת התנגדות לטיפול - תביעה לסנקציות.....	237
26.	מניעת קשר בין הורה לילדיו כתוצאה מהסתתם נגדו היא תופעה פסולה וחמורה מעין כמוה הפוגעת במישרין בטובת הקטין וההורה המנוכר ובזכויותיהם הבסיסיות והיסודיות. היא כרוכה בפגיעה קשה וכואבת בהורה המנוכר, הנותר במקרים קיצוניים, כמו שטוען התובע כאן, "כהורה שכול עוד בחיי ילדיו". כבודו ורגשותיו נפגעים, וזכותו לחיי משפחה נפגעת אף היא. משכך מצדיקה היא התערבות משפטית כדי למגרה.....	238
27.	תביעת אם כנגד אב, הוא בעלה לשעבר, בגין נזקיה מפאת "הניכור ההורי" לו גרם כנטען האב, אשר הוביל לניתוק קשר בינה לבין חלק מילדיה, וכן פגיעה משמעותית בקשר בינה לבין ילדיה האחרים.....	238
28.	תובענה נזיקית במסגרתה עותרת התובעת לחיוב הנתבע בפיצויים בגין נזקים אשר נגרמו לה לטענתה כתוצאה מניכור הורי כלפיה ומניתוק הקשר עם ילדיה - דחיית התביעה.....	242
שער ז': עניינים שונים 245.....		
פרק א': האם ניתן לתבוע בנזיקין קרוב משפחה של בן זוג המסרב ליתן את הגט לידי בן זוגו בגין ייעוץ, שידול וסיוע לסרבנות הגט..... 245		
פרק ב': הסדרי ראייה 249.....		
1.	העותר לקבלת סעד כספי ופיצוי נזיקי, ראוי שינהג בתום-לב ומתבקש כי התנהגותו שלו תהא חפה מאותה עוולה שהוא תולה בחברו.....	249
2.	תביעת נזיקין בטענה של מניעת קשר בין אב לבין בתו. בית-המשפט פסק פיצויים לאחר שקבע כי לתובע אשם תורם בהתרחשויות.....	250
3.	במצב בו מסתבר לבית-המשפט כי לשני ההורים חלק בקשיים שבקשר שבין התובע לקטינה, אין מקום להחלת דיני הנזיקין במרחב המשפחתי.....	251
4.	תביעה נזיקית לחיוב הנתבעת בפיצויים בגין נזקים שנגרמו לתובע כתוצאה מהסתת ילדיהם כנגדו שהביאה לניכור הורי.....	251
5.	הטלת סנקציות בגין אי-קיום הסדרי ראייה - אימתני?.....	275
פרק ג': לשון הרע..... 283		
1.	שמו הטוב של האדם קובע את התייחסותו שלו לעצמו ואת ההתייחסות של חבריו אליו. הוא קובע את יחסה של החברה אליו. הנכס היחיד שיש לרבים - בין המכהנים ברשויות השלטון ובין הפועלים במגזר הפרטי - הוא שמו הטוב. הוא יקר להם כחיים עצמם.....	283
2.	ביטויים שכתבו הצדדים זה כנגד זה ברשת החברתית פייסבוק.....	287

3. ייחוס מעשים של איומים ותקיפה לתובע, עלולים להשפיל את התובע בעיני הבריות ולבזותו בשל הדברים המיוחסים לו	295
4. אם המתלונן אינו מאמין באמיתות תלונתו, ויודע כי אינם אמת, אין כל אינטרס ציבורי במתן הגנה למתלונן ואין כל אינטרס ציבורי בעידוד התנהגות שכזו	322
5. ייחוס מעשים של תקיפת קטינים, הפשטת קטין והפחדת קטין - עלול להשפיל את התובע בעיני הבריות ולעשותו מטרה לשנאה	337
6. האם דברים שמסרה הנתבעת אודות התובע ושודרו בטלויזיה מהווים לשון הרע ואם-כן, האם זכאי התובע לפיצוי בגין הפרסום?	349
7. במקרה דנן, ברור כי כל שלושת הפרסומים שבגינם עותר התובע לפיצוי, מהווים ביטויים מובהקים של לשון הרע. פרסומם פגע, השפיל וביזה את הבן ועלול לפגוע קשות בעיסוקיו	360
8. כדי לבסס הגנת תום-לב מפני תובענה בשל פרסום לשון הרע, על הנתבעת להוכיח כי הפרסום נעשה על ידה באחת הנסיבות המנויות בסעיף 15 לחוק וכי הפרסום לא חרג מן הסביר באותן נסיבות כאמור בסעיף 16(א) לחוק לשון הרע	372
9. טענות בדבר הגשת תלונה שיקרית במשטרה וטענות להצגת האיש כאיש משתמט מזונות לבנו בפני אנשי לשכת רווחה ופתיחת הליך לגביית חוב מזונות בהוצאה לפועל	390
10. תובע אינו יכול להסתפק בטענה שהנתבע הוציא דיבתו רעה, אלא עליו להתכבד ולפרט בכתב תביעתו את פירוט המילים, בכתב או בעל-פה, בהן השתמש הנתבע - תלונה כוזבת במשטרה	420
11. האם תלונתו של הנתבע למשטרה מהווה לשון הרע? האם תלונתו של הנתבע היתה תלונה שכל כוונתה לפגוע בתובע ולא לבירור אמיתי של עבירה לכאורה?	455
12. האם יש לחייב הנתבעת לפצות את התובע בתשלום כספי בשל תלונות במשטרה שהגישה בגין אלימות פיזית (כלפי בנם הקטין) ומינית (כלפי בתם הקטינה) - תלונות שנסגרו מחוסר ראיות ומחוסר אשמה?	469
13. בעת שאדם כותב את הודעתו בדף הפייסבוק, הרי הוא - לכאורה - עם עצמו בלבד, בין אם בביתו, בין אם על ספסל בגינה עם המחשב הנייד, ובין אם באמצעות הטלפון הנייד החכם אשר בידו. אלא שתחושת ה"לבד" הינה רק לכאורית, בפועל אין הדבר כך. מרגע שנכתבת ההודעה ונשלחת, הרי היא יוצאת מרשות הפרט לרשות הרבים	492
14. ריבוי הגידופים והעובדה כי הם לא נאמרו בהזדמנות אחת "בעידנא דריתחא" אלא בארבעה מועדים שונים, תומכים אף הם בקביעה כי מדובר בלשון הרע	492

15. תלונות המייחסות לאיש מעשים מגונים בילדיו, שימוש באלימות, איומים והסגת גבול פלילית מציגים אותו באור שלילי בפני האדם הסביר, ובכך מהווים "לשון הרע".....	493
פרק ד': פסיקת פיצויים בגין הסתרת מצב נפשי של בן זוג	495
פרק ה': ריבוי נישואין	499
פרק ו': תביעת נזקים בגין הוצאת צו עיכוב יציאה מן הארץ	503
פרק ז': צו הרחקה	507
פרק ח': ניאוף ובגידה	509
1. יש להגביל הפיצויים בגין הפרת חובת האמונים ובגין הניאוף....	509
2. גרם הפרת "חוזה" נישואין אגב "בגידה" אינה גרם הפרת חוזה במובן פקודת הנזיקין.....	511
פרק ט': חטיפת ילדים	513
פרק י': פגיעה בילדים	515
1. האם יש לחייב הנתבעת לפצות בנזיקין את התובע בגין תשלום מזונות קטין שהתברר שאינו בנו ובגין נזקים נפשיים?.....	515
2. תביעה נזיקית במסגרתה עתרו התובעים לחייב את אביהם בתשלום פיצויים בגין "נטישתם והפקרתם" - דחייתה.....	517
3. ביצוע מעשים מגונים בבת הקטינה וחיובו של הבעל בפיצויים גבוהים בשיעור של 2,200,000 ש"ח.....	518
4. זניחת והפקרת ילדים.....	519
5. נזקים נפשיים עקב מעשים מגונים.....	519
6. אבי התובעת חוייב לפצותה בגין ראש נזק כאב וסבל.....	519
7. אינוס, ביצוע מעשי סדום ומעשים מגונים.....	519
8. נזק ממוני ושאינו ממוני.....	519
9. תביעתן של אם ושלוש בנותיה, כנגד אבי המשפחה, לפיצוי בגין התעללות רגשית וגופנית שלטענתן היתה מנת חלקן בעת חייהן המשותפים עימו - התביעה התקבלה.....	520
פרק י"א: חוק הגנת הפרטיות	523
1. כללי.....	523
2. הנתבע חשף ופרסם עניינים פרטיים הנוגעים לתובעים מהליך המשפטי בבית-משפט לענייני משפחה, תוך הפרה לאיסור בחוק בדבר פרסום דבר מהליכים אלה המתנהלים בדלתיים סגורות.....	523
3. תביעה כספית במסגרתה עותרת התובעת, אשת הנתבע, לחיובו בפיצוי בשל פגיעה בפרטיותה, בגין הצבת מצלמות שתיעדו את המתרחש בבית מגורי הצדדים.....	525
פרק י"ב: תביעת פיצויים ונכסי בני הזוג	531
1. הסתרת עובדות.....	531
2. תביעות רכושיות ופיצויים.....	536

פרק י"ג: סמכותו של בית-המשפט לענייני משפחה בתביעה לנזקי גוף	
בגין מעשי אינוס	539
פרק י"ד: גובה האגרה בתביעות נזיקין בענייני משפחה	543
פרק ט"ו: אי-קיום יחסי אישות כעילת תביעה בנזיקין	547
פרק ט"ז: תביעת פיצויים בשל מערכת יחסים רעועה בתקופת	
נישואין	563
פרק י"ז: תביעת פיצויים בשל תלונות במשטרה	565